

هاشم معروف الحسني

تصوف وتشييع

www.ketab.ir

ترجمة

سيد محمد صادق عارف

عنوان فاردادی:	حسنی، هاشم معروف، ۱۹۱۹ - ۱۹۸۴.
عنوان و نام پدیدآور:	بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
مشخصات نشر:	تصوّف و تشیع / هاشم معروف‌الحسنی؛ ترجمه سید محمد صادق عارف.
مشخصات ظاهري:	مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۴۰۰.
شابک:	[۵۵۶] ص. ۳۵۴-۰۶-۰۵۳۵-۳.
بادداشت:	جای پیشین، ۱۳۶۹.
بادداشت:	کتابنامه: ص. [۵۵۶]. همچنین بصورت زیرنویس.
موضوع:	تصوّف -- منشاء.
موضوع:	شیعه.
شناسه افزوده:	عارف، محمد صادق، ۱۲۹۹. - ، مترجم.
شناسه افزوده:	بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
رده‌بندی دیوبی:	.۲۹۷ / ۸
رده‌بندی کلکه:	.BP ۲۸۱ / ۲ / ح ۵ ب ۹۰۴۱۱۳۶۹
شماره کتاب‌شناسی ملی:	.م. ۱۱۲۱-۷۰.

تصوّف و تشیع

هاشم معروف‌الحسنی

مترجم: سید محمد صادق عارف

ویراستار: محمد‌حسین جعفرزاده

طراحی جلد: نیما نقوی

چاپ سوم: ۱۴۰۰ / ۳۰۰ نسخه، وزیری / بها: ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد: صندوق پستی ۳۶۶-۹۱۷۳۵

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهش‌های اسلامی: ۰۵۱-۳۲۲۳۰۸۰۳

فهرست مনدرجات کتاب

نگاهی به تفسیر منسوب به امام	تفسیر و تأویل	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	شیعه و ملامتیان	نیابت جسمیت به خداوند	تصوف و تشیع	نظریه شیعه درباره پیدایش تشیع	تشیع پس از شهادت حسین بن علی (ع)	تحکیم و ظهور خوارج دانسته اند	نظریه آنسانی که تشیع را بازتاب فضیه	سبایان بی دانند	نظریه کسانی که تشیع را ماخته	پیشگفتار	شناختی از تصوف و تشیع	گفтар مترجم	
کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۳	نگاهی به تفسیر منسوب به امام	۱۶۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۱	بهشت و دونوخ از دیدگاه غالیان صوفیه	۳۶۶	نظام هستی از دیدگاه صوفیان	۳۶۳	مراتب اولیا از دیدگاه صوفیان	۳۵۷	کرامات	۳۷۱
کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۲	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۱۶۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۱	بهشت و دونوخ از دیدگاه غالیان صوفیه	۳۶۶	نظام هستی از دیدگاه صوفیان	۳۶۳	مراتب اولیا از دیدگاه صوفیان	۳۵۷	شیعه و ملامتیان	۳۵۰
مراتب اولیا از دیدگاه صوفیان	۳۵۷	مراتب اولیا از دیدگاه صوفیان	۱۴۱	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۱	بهشت و دونوخ از دیدگاه غالیان صوفیه	۳۶۶	نظام هستی از دیدگاه صوفیان	۳۶۳	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۳۵۰	شاعرت اسلامی و صوفیه	۳۴۷
اویلا از دیدگاه صوفیان	۳۴۷	اویلا از دیدگاه صوفیان	۱۲۰	عصمت از دیدگاه شیعه و صوفیه	۱۱۳	عصمت از دیدگاه شیعه و صوفیه	۱۱۳	حقیقت محمدیه	۳۴۱	اویلا از دیدگاه صوفیان	۳۴۷	اویلا از دیدگاه صوفیان	۳۴۷	امامت از دیدگاه شیعه	۳۳۴
حلول و اتحاد	۳۳۰	حلول و اتحاد	۹۹	نیابت جسمیت به خداوند	۸۲	نیابت جسمیت به خداوند	۸۲	ریشه های چینی تصوف	۳۲۰	ریشه های چینی تصوف	۳۲۰	ریشه های چینی تصوف	۳۲۰	نیابت جسمیت به خداوند	۳۱۱
خلاصه عقاید صوفیه	۳۲۸	خلاصه عقاید صوفیه	۸۹	حلول - اتحاد - وحدت وجود	۶۵	خلاصه عقاید صوفیه	۶۵	عوامل یگانه در تصوف	۲۹۸	عوامل یگانه در تصوف	۲۹۸	عوامل یگانه در تصوف	۲۹۸	خلاصه عقاید صوفیه	۲۹۱
حلول و اتحاد	۳۳۰	حلول و اتحاد	۹۹	نبوت	۵۰	نبوت	۵۰	ریشه های یونانی تصریف	۳۱۱	ریشه های یونانی تصریف	۳۱۱	ریشه های یونانی تصریف	۳۱۱	نبوت	۲۸۱
وحدت وجود	۳۳۴	وحدت وجود	۱۰۳	نشانه فرستاده خدا	۱۱۳	امامت از دیدگاه شیعه	۱۱۳	حقیقت محمدیه	۳۴۱	حقیقت محمدیه	۳۴۱	حقیقت محمدیه	۳۴۱	نشانه فرستاده خدا	۲۹۱
نبوت و ولایت	۳۴۰	نبوت و ولایت	۱۲۰	عصمت از دیدگاه شیعه و صوفیه	۱۳۰	شفاعت اسلامی و صوفیه	۱۳۰	اویلا از دیدگاه صوفیان	۳۴۷	اویلا از دیدگاه صوفیان	۳۴۷	اویلا از دیدگاه صوفیان	۳۴۷	عصمت از دیدگاه شیعه و صوفیه	۲۹۸
مراتب اولیا از دیدگاه صوفیان	۳۵۷	مراتب اولیا از دیدگاه صوفیان	۱۴۱	شیعه و ملامتیان	۱۴۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۴۷	نظام هستی از دیدگاه صوفیان	۳۶۳	نظام هستی از دیدگاه صوفیان	۳۶۳	نظام هستی از دیدگاه صوفیان	۳۶۳	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۲۹۱
کرامات	۳۷۱	کرامات	۱۶۷	نگاهی به تفسیر منسوب به امام	۱۶۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۶۷	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۲	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۲	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۲	نگاهی به تفسیر منسوب به امام	۲۹۱
کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۳	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۱۶۷	نگاهی به تفسیر منسوب به امام	۱۶۷	کرامات ائمه (ع) و کراماتی که صوفیان اذعامی کردند	۱۶۷	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۳	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۳	کار و دانش از دیدگاه صوفیان	۳۸۳	نگاهی به تفسیر منسوب به امام	۲۹۱

۴۸۷	عسکر بن حسین نخشی	۳۹۱	جهاد از دیدگاه صوفیان
۴۸۹	سرور بن فیروز کرخی	۳۹۶	اصطلاحات صوفیان
۴۹۱	حاتم أصم	۴۰۱	جمع و تفرقه
۴۹۳	ابو حمزه خراسانی	۴۰۴	فنا و بقا
۴۹۵	ابوبکر بن جعفر شبی	۴۰۷	قبص و بسط
۵۰۰	سری بن مفلس سقطی	۴۱۳	خلوت صوفیان
۵۰۲	جنید بن محمد	۴۲۱	غیبت و حضور
۵۰۵	سمون بن عمر محبت	۴۲۳	تلوین و تیکین
۵۰۸	بایزیلاب طامی طیفور بن عیسی	۴۲۶	تجزید و تقرید
۵۱۱	سهول بن عبدالله تستری	۴۲۸	ملامتیان و فتوت
۵۱۳	ابو عبدالله محمد بن خفیف شیرازی	۴۳۶	مرید و شیخ
۵۱۵	حسین بن منصور حلّاج	۴۴۰	غناء و نوجوانان یا پسرچگان از دیدگاه صوفیه
۵۲۵	دیدگاه غزالی نسبت به تصوف	۴۵۷	برخی از اقطاب طبقه نخست صوفیه
۵۳۲	محیی الدین بن عربی	۴۶۷	عبدالواحد بن زید
۵۴۰	عبدالکریم جیلانی	۴۷۲	ابراهیم بن ادهم بلخی
۵۴۶	روش ائمه (ع) و دانشمندان شیعه در برابر تصوف	۴۷۸	ابوالفیض ذوالتون مصری
۵۵۶	مأخذ کتاب	۴۸۲	شقيق بن ابراهیم بلخی
		۴۸۵	بشر بن حارث حافی

گفتار مترجم

نظر به این که تصوف اسلامی درموارد بسیاری با مبانی و تعالیم دین مبین اسلام تعارض بلکه تضاد دارد اکثر پژوهشگران و خاورشناسان ضمن نوشته های خود به بررسی و ریشه یابی آن پرداخته، و درباره این که پدیده مذکور از کجا سرچشمه گرفته، و چه عواملی در ظهرور ورش و گسترش آن دخالت داشته است، نظریات مختلفی ابراز داشته اند.

برخی آن را از تأثیرات افکار هندیان دانسته و گفته اند هند از دیر زمان زادگاه تصوف بوده، و این تفکر از آن جا برخاسته و به مناطق و مذاهب دیگر منتقل کرده است، آینین یودایی که یکی از مذاهب عnde هندیان است جهان را سراسر رنج و عذاب می داند، وریشه همه رنجها را آرزوها و خواهشها نفس می شمارد، و رهایی از علایق ماذی را تنها وسیله سعادت، و وصول به مرتبه «نیروانا» که فنای مطلق است معترضی می کند. آینین برهمایی، یکی دیگر از مذاهب مهم هند، نیز معتقد است که سعادت انسان در تجرد از دلбستگیهای ماذی و شهوات نفسانی است، و انسان جز ترک آرزوها و ریاضت کشی و دست کشیدن از خوشبای زندگی، راه نجات دیگر ندارد، مذاهب دیگر هند نیز انقطع از جهان ماذی از راه ریاضت و تمرینهای جانفرسا و ترک علایق را تنها راه سعادت می شمارند، و این امور اصل مشترک همگی مذاهب آنهاست.

بعضی از پژوهشگران، تصوف و عرفان اسلامی را زاده تعالیم مسیحیت و رهبانیت آن می دانند. و می گویند پس از انتشار اسلام در سوریه و عراق بویژه در مصر که مهد رهبانیت بوده، و تماس مسلمانان با راهبان و سیاحان، زهد اسلامی با رهبانیت و اعتقادهای دیرنشیان نسطوری که مبنی بر گوشه گیری و ترک زناشویی، و بریند از علایق دنیوی بوده، در آمیخته و از صورت زهد اسلامی خارج شده است.